

A pap és a hívek együttműködése a morális teljesség felé

***Dr. Papp
Miklós***

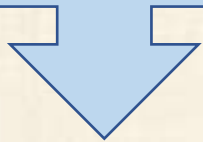
A személyes és a közösségi dimenzió

- Szinodalitás – nem egyedül kell!
- Túl individuális kereszténység
- Credo
- A morális nívót sem

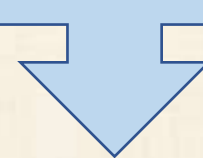
**Személyes
identitás**

**Egyéni hit,
egzisztenciális
spiritualitás,
személyes morál**

Társas lény

**Közösségi
spiritualitás,
közösségi hit,
közösségi morál**

I. Meghívás

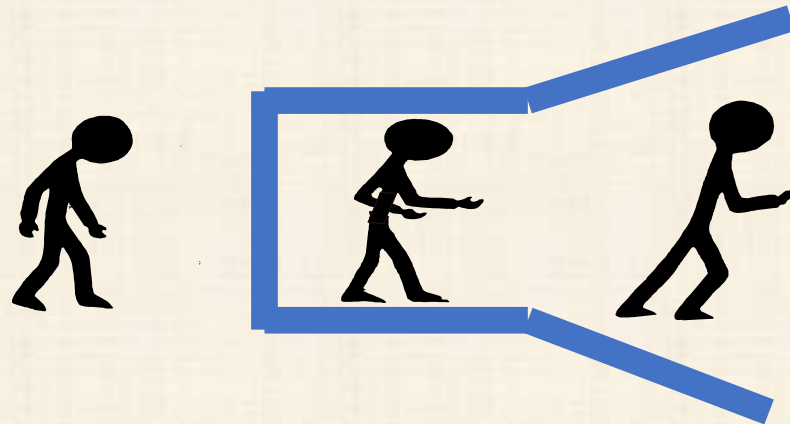
Ószövetség: közösségi és egyéni meghívás

- A meghívás személyes Ábrahámnak, kollektív a népnek
- A nép legyen szent
- „Legyetek szentek, mert én, az Úr, a ti Istenetek szent vagyok!”
(Lev 19,1)
- De: próféták egyéni meghívása

Újszövetség: közösségi és egyéni meghívás

- Apostolok egyéni meghívása, 12 fős közösség
- A Hegyi beszéd mindenkinek szól
- „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást. Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.” (Jn 13,35)
- Egzisztenciális etika: gazdag ifjú

A közösség szentsége megtartja az egyént

- Ne csak az egyéni spiritualitásra törekedjünk: családi spiritualitás
- Szentségek családi vétele
- Családi imádság
- Családi zarándoklat
- Családi böjt, aszkézis
- Családi hagyományok
- Tágan az egész Egyházra érvényes

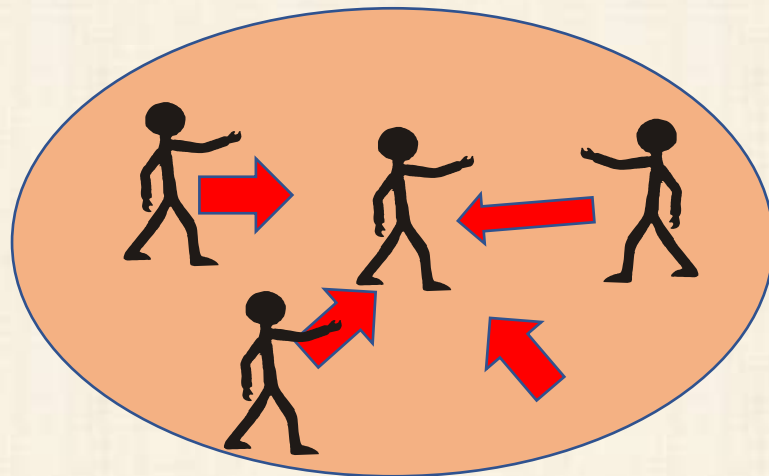
A közös ima a közös cselekvés begyakorlása

- **Imádság intim történés (kamra), de ketten-hárman is!**
- **„Ki, mint imádkozik a másikkal, úgy is él vele”**
(Klaus Demmer)
- **Közös ima visszahat a közös erkölcsi cselekvésre:**
- **Ugyanazon értékrend, együttműködés, visszafogni önmagam, másiknak is teret adni, figyelem a másikra, testvéries együttlét, irgalom, Atya, ítélet**
- **A közös liturgikus ima magas iskolája a közös morális cselekvésnek.**

Közösségi dimenzió

1. Az egyén egy
értékközösségbe beágyazott -
HÁLÓZAT

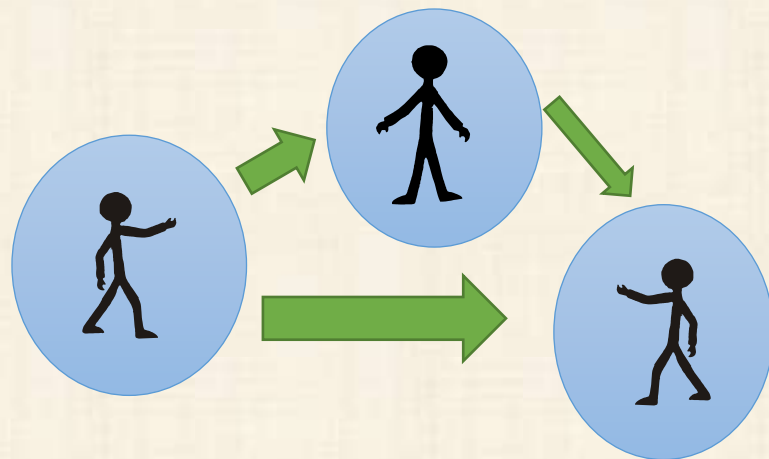
Társfelelősség – bűnrészesség

2. Kommunikatív cselekvés

Kifelé, más értékközösségek
felé

Prófétai élet egyénileg és
közösségileg

II. Kenózis

„Ugyanazt a **lelkületet** ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban volt. Ő Isten formájában volt, és az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez föltétlenül ragaszkodnia kell, hanem **kiüresítette** magát, szolgai alakot öltött, és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan lett, mint egy ember. Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért Isten **felmagasztalta...**”

Fil 2,5

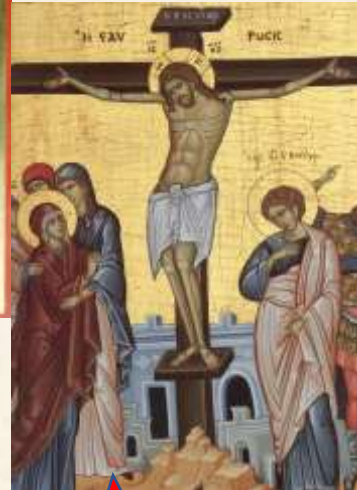
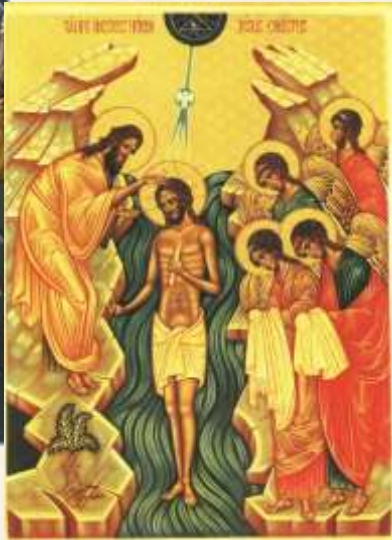
Kenózis

- **Szentháromság szeretetét (agapéját) Krisztus hozza terepre.**
- **Leereszkedés-felemelés**

Krisztus alászáll

Anabaszisz

Krisztus felemel

Katabaszisz

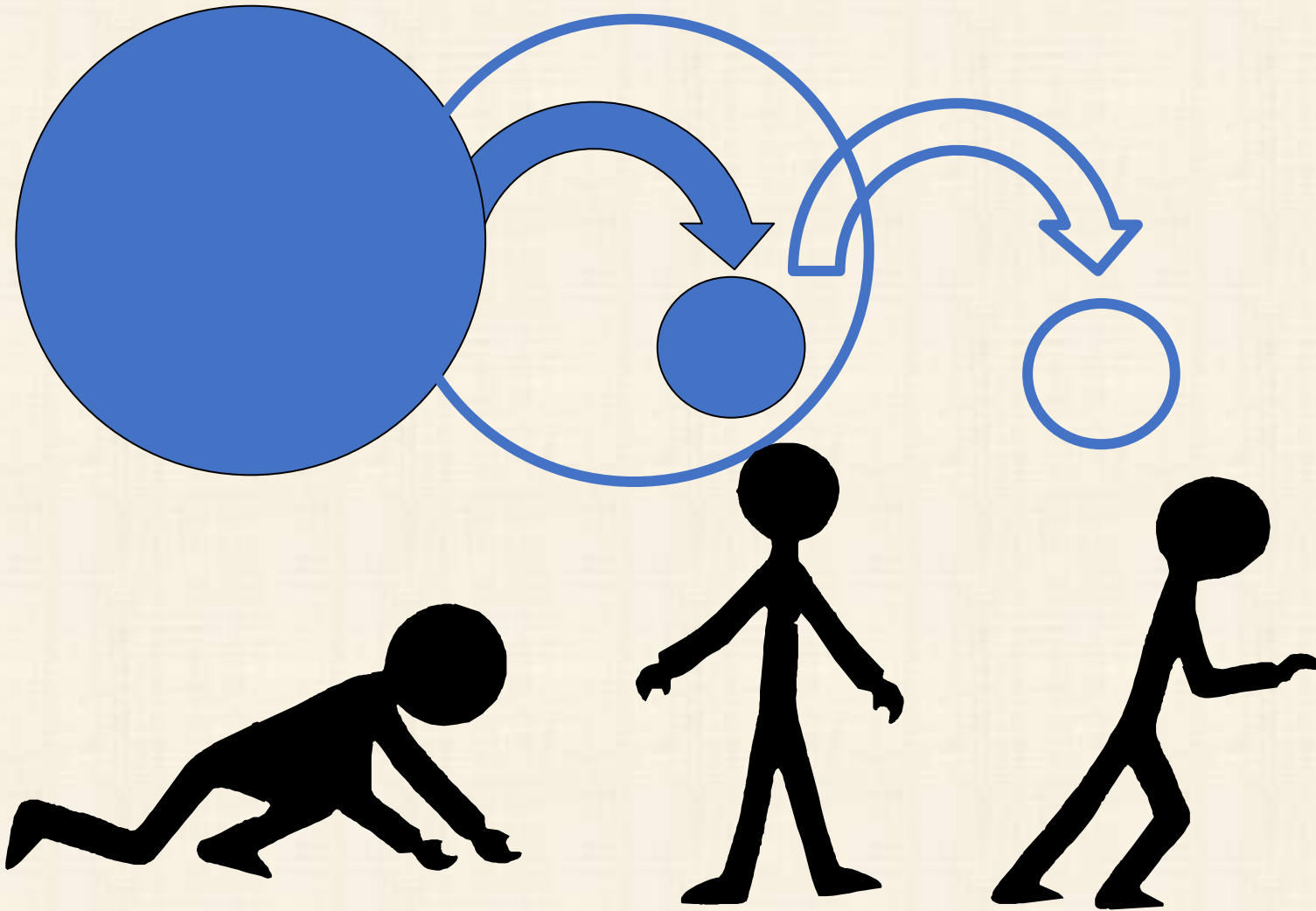

Kenózis: leereszkedni és felemelni

- Belesimuló bratyizás –
gőgös klerikalizmus
- A nívót terepre vinni
- Fiatal papok
elfogadottsága –
vigyenek magas
teológiát!
- Szentek szerepe: egy
közülünk, de felemel

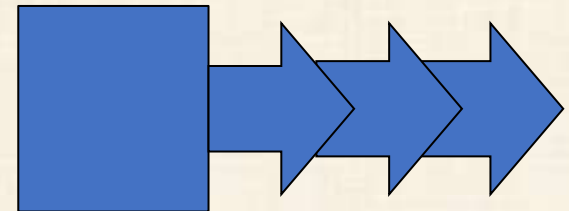
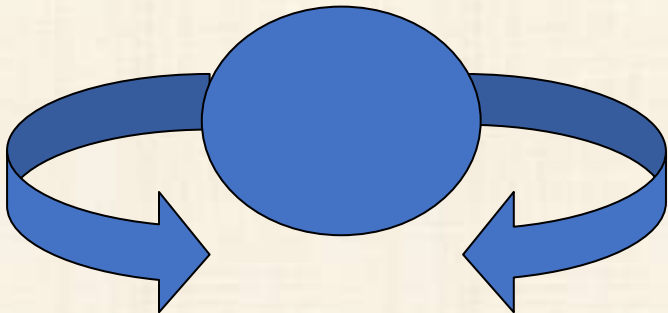
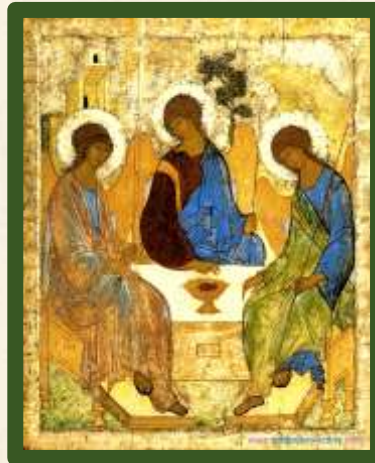
Közfelfogás – elit – újabb elit

III. A szeretet két módja

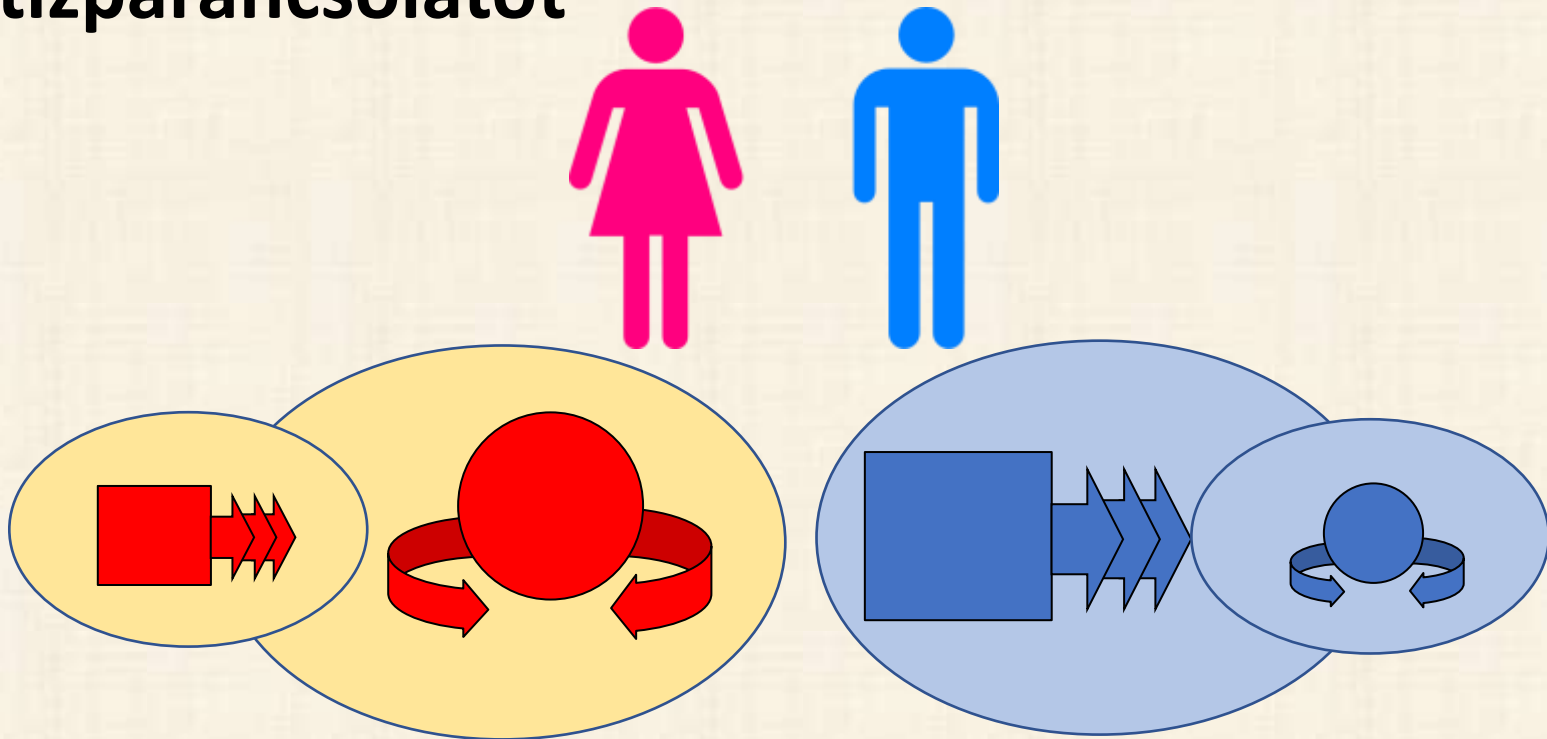
Isten szeretete

- A szeretet is komplex
- Polarizáció a szeretetben (Georg Scherer)
- Immanens transzcendencia – transzcendens transzcendencia

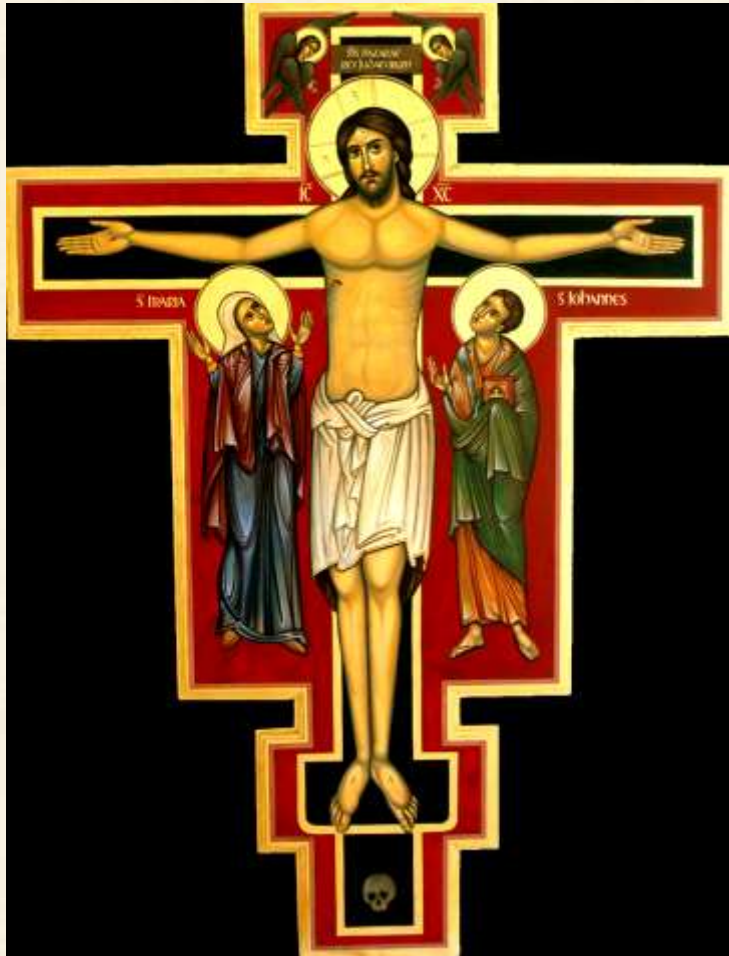

Elfogadó és sürgető szeretet

- A kemény szeretet is szeretet!
- Az anyai, elfogadó, indító szeretet az első.
- Isten is: előbb megment, aztán adja a tízparancsolatot

Krisztus integrálja a kétféle szeretetet

A gyöngéd szeretetet

Irgalom, gyöngédség, empátia,
átölelés, kereszt

A kemény szeretetet

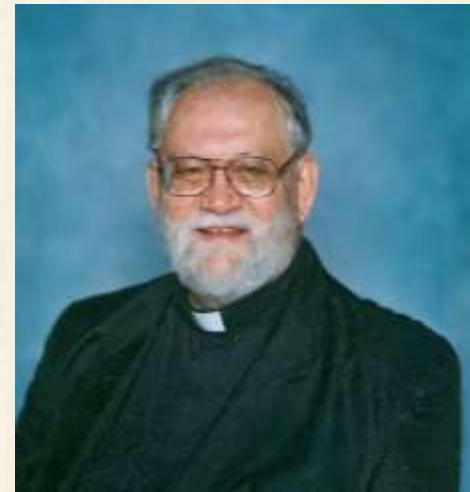
Munka, kemény szó, konfliktus,
korbács, kereszt

A kereszttől
tanulunk szeretni

IV. Emotív etika

Emotív etika

- Az etika nyelve a „kell” – túl erős
- A liturgia nyelve a dicsőítés – mégis van etikai üzenet
- Emotív etika = erős érzelmi kijelentésben van etikai felszólítás (Hazudni rossz!)
- Érzelmi kijelentés finomabb, több teret ad a szabadságnak, érzékenyebb
- **DE:** üres emotív etika
- **Stanley Hare** (1932-1995)

A liturgia emotív etikája

- A jó és a rossz érzelemdús felmutatása egyben etikai felszólítás is
- Himnuszok, olvasmányok, énekek dicsérik a jót, rossznak tartják a rosszat – már felszólítás
- Nemcsak semleges elmesél, hanem felszólít
- Vértanúk, szentek, főpapok tettei – Júdás tettei
- A dicsőített jó tettek normatívan visszahatnak a hívőre

A liturgia emotív etikája

- **Arisztotelész: a meggyőzés két fontos eleme
1. a beszélő hitelessége, 2. a hallgató érzelmi állapota (barátságos)**
- **Egyház tekintélye – az imádkozó lelki állapota**
- **A liturgia nem racionálisan érvel, hanem érzelmileg felemel, hogy a hívő képes legyen meghallani a neki szóló imperatívuszt.**
- **Nem üres, nem csak érzelem**
- **Az objektív igazság jelenléte**

Fügefá

- „A **jók elhanyagolása** hasonlóná tesz a fügefához. Kerüljük tehát ezt a terméketlenséget, hogy el ne száradjunk, mint egykor az, amely a sűrű lombosodást zsínagógát jelezte.”
- „Mit lustálkodszt, szerencsétlen lelke! Miért jár még mindig időszerűtlenül világi gondokon az eszed? Miért a mulandó dolgokkal foglalkozol? Már itt van az utolsó óra, és el kell költöznöd innen! **Józanodj**, amíg még idő van rá, és kiáltsd: Vétkeztem ellened, Üdvözítőm, de azért **ne vágj ki engem**, mint terméketlen fügefát, hanem könyörülj rajtunk, kegyelemes Krisztus, és mi félelemmel hangoztatjuk: Bárcsak ki ne zárna Krisztus menyegzős csarnokából!”

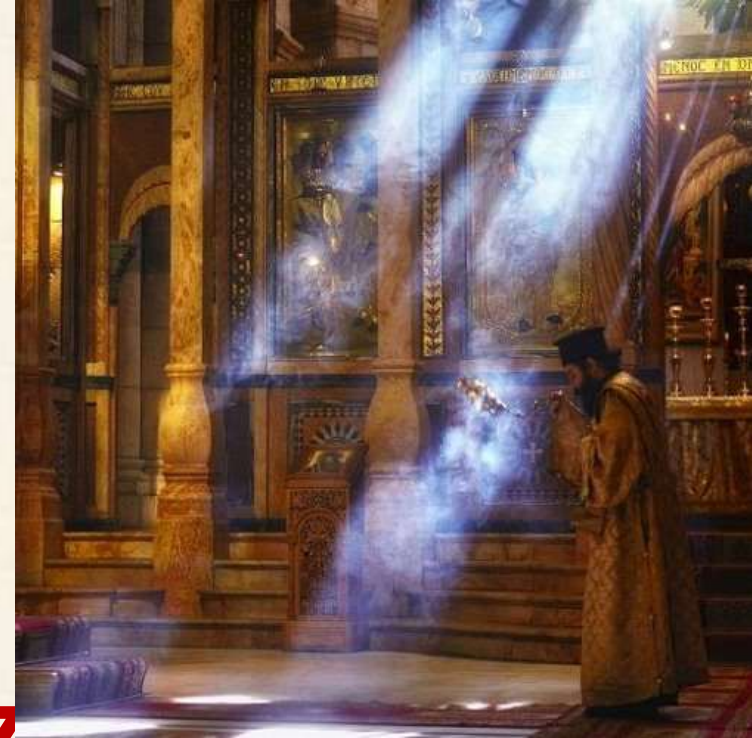
Júdás és a bűnbánó asszony témája:

- „A hálátlan tanítvány **árulóvá** válva megtagadott téged, Krisztus, és a törvényszegők egész csapatát ellened **indítja**.”
- „A parázna asszony hozzád járult, Emberszerető, s könnyekkel vegyített illatszerrel megkenete lábadat, és parancsodra megszabadult gonoszságának rossz szagától. Kegyelmedet élvezte a hálátlan tanítvány is, de **elvetette** magától azt, és a kapzsiság sarába belesüllyedt, és áruba bocsátott téged Krisztus. Dicsőség a te könyörületességnek!”
- „Midőn a bűnös asszony kenetet hozott neked, épp akkor tanítványod alkut kötött a törvényszegőkkel. Amaz örömmel öntötte rád a drága kenetet, ez pedig már sietett elárulni a felbecsülhetetlent. Amaz uralkodónak ismert el, ez pedig elszakadt az Uralkodótól. Az asszony **megszabadult**, ám Júdás az **ellenség rabja** lett. Szörnyű volt a kicsapongás, de erősebb a megtérés. Ezt add meg nekem is, érettünk szenvedő Üdvözítő és üdvözíts engem!”

A liturgia emotív etikája

- A jó tettek dicsérete
- A rossz tettek elvetése
- Tömjén, áhítat, dallamok
- Ikonok
- Mozgások

Felemelés a Jósághoz

**A liturgia etikus,
az etika liturgikus**

Eucharisztikus etika

szent

**művelt
kulturált**

**természetes
nyers**

„Minket mindnyájunkat, akik egy kenyérben és egy kehelyben részesülünk, egyesíts egymással az egy Szentlélek közösségében!”

Nagy Szent Bazil liturgiája

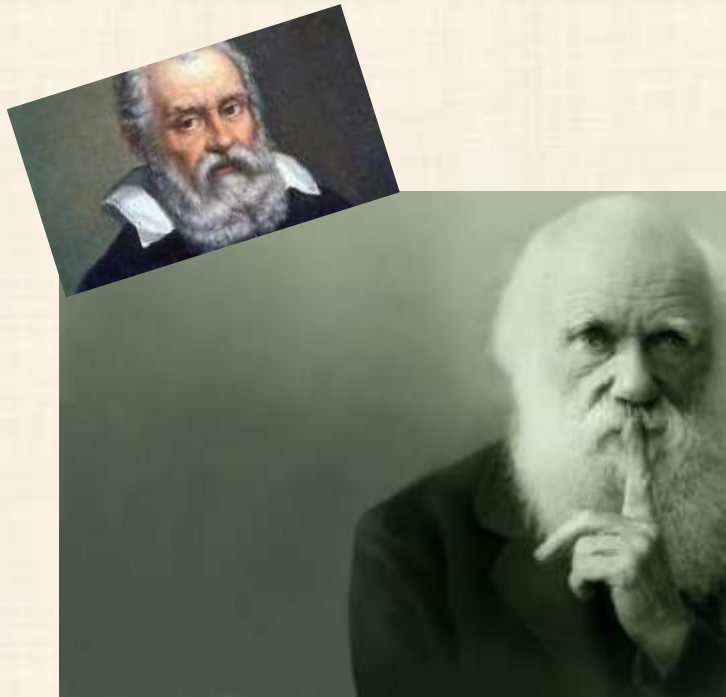
Házások, család, barátok ,közösség, nép

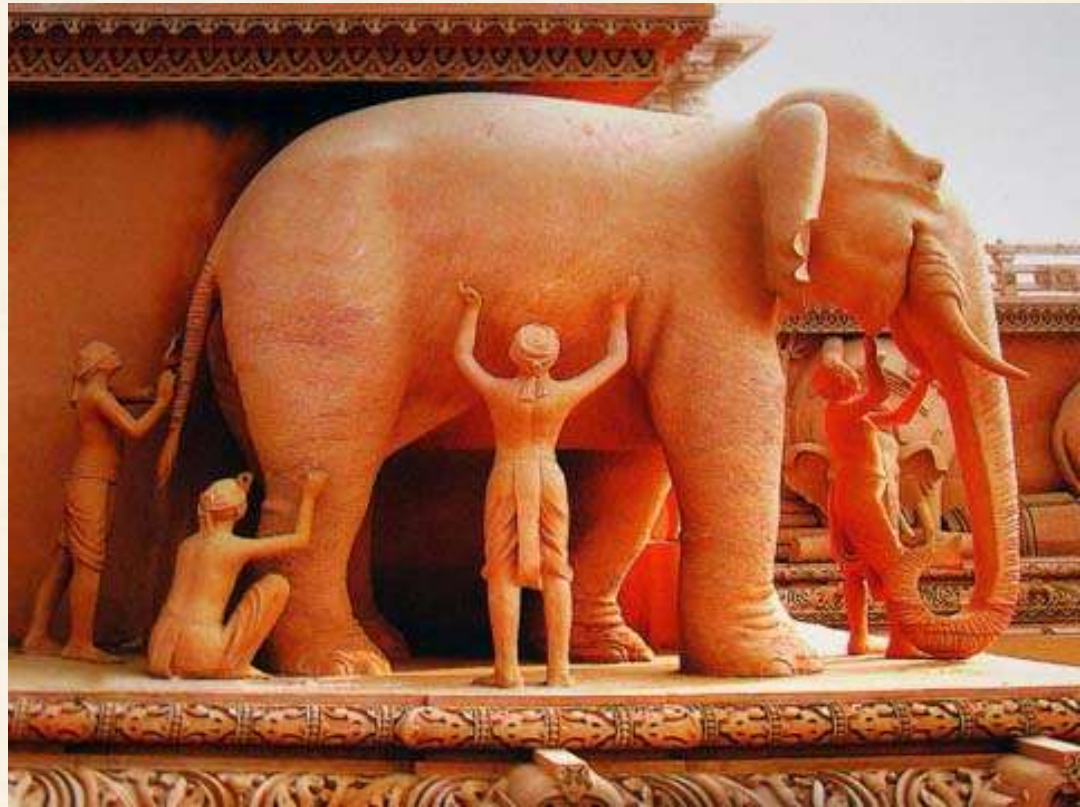
V. A hívek kompetenciája

Tudomány és teológia

Ellenfelek,
vetélytársak

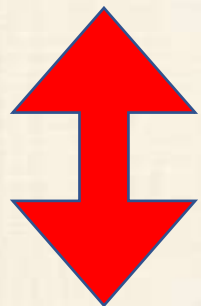

Interdiszciplináris
együttműködés

Modern

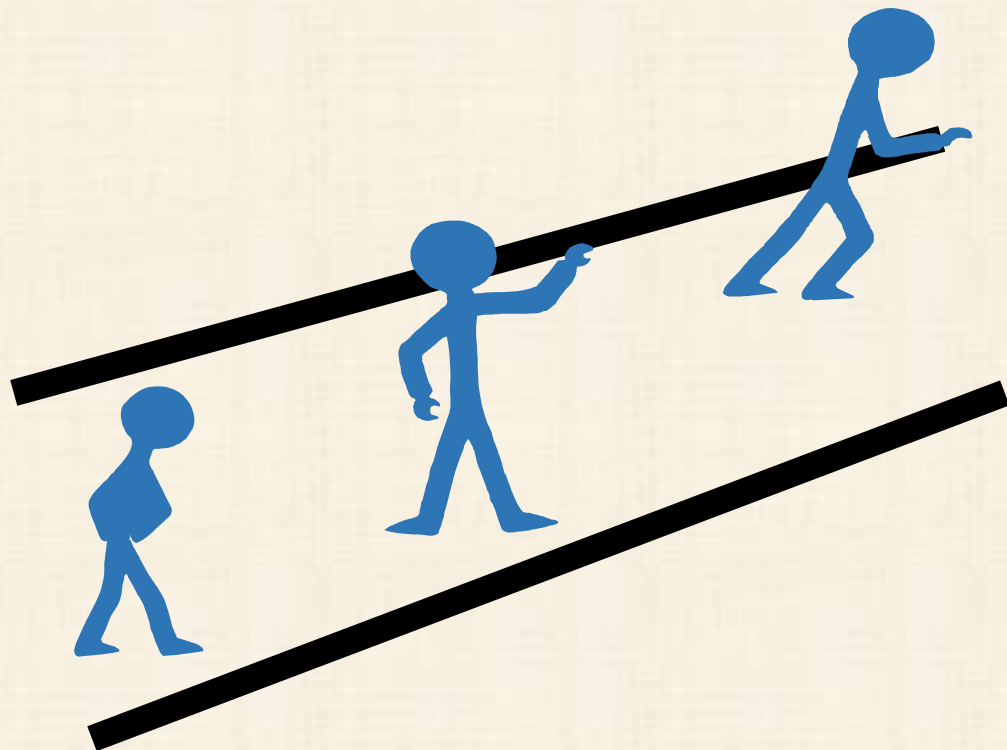
Harcos
ateizmus

Harcos
hitvédelem

Poszt- modern

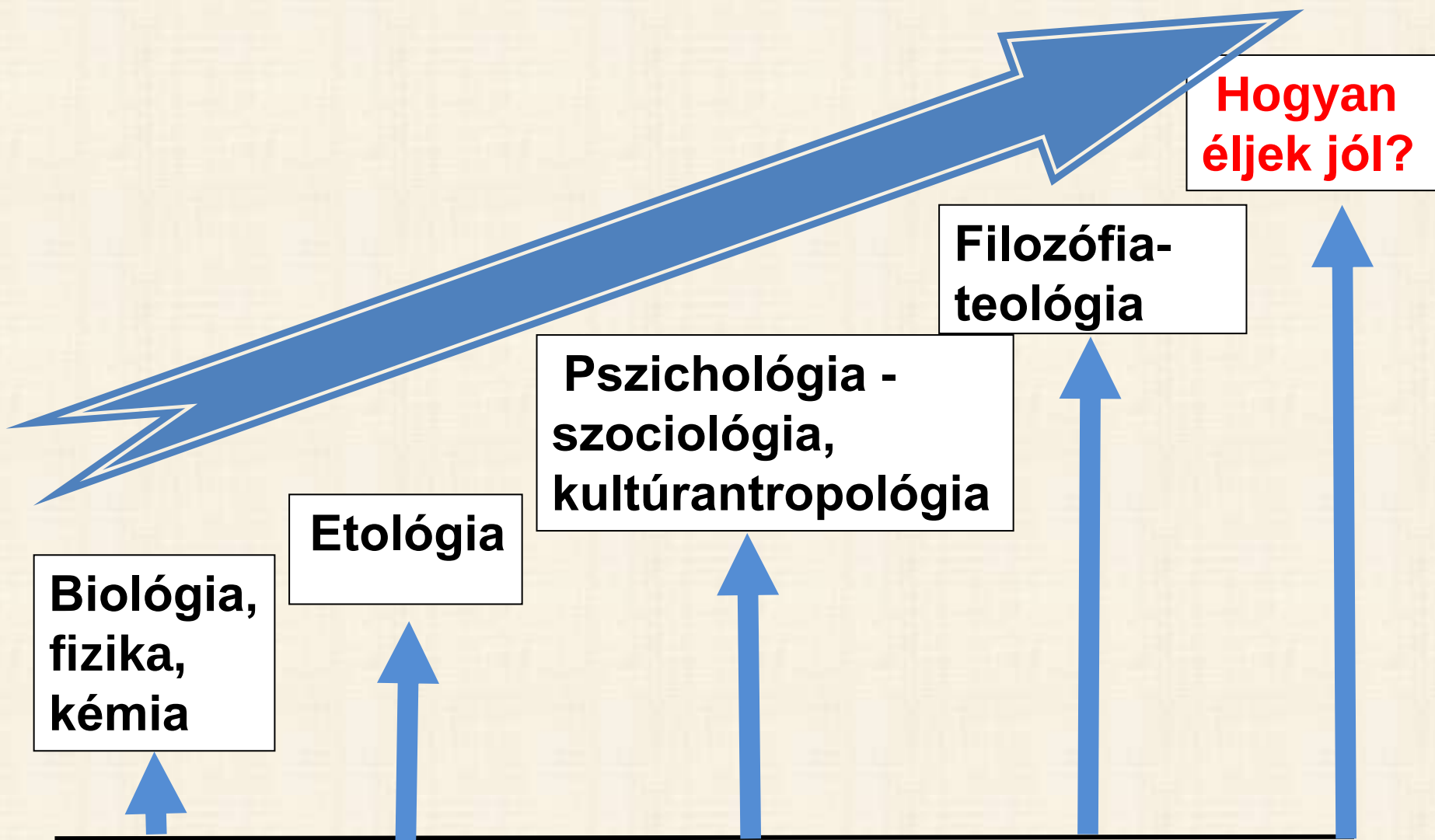
Útitársak vagyunk

Összeegyeztetni a hitet, a tudományt, a kultúrát

Interdiszciplináris építés

A kultúra ereje

- A szépben összeér a jóság és az igazság
- A szépség metafizikája
- „Kultúra az, ami által az ember emberebbé lesz, létezőbbé válik” *II. János Pál*

Az ünnep erkölcsi jelentősége

- Káosz - kozmosz
- Értékek ragyognak fel
- Időzni egymásnál

**Köszönöm a
figyelmet!**

**Dicsőség
Jézus
Krisztusnak!**

